

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอาญา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีอาญาหมายเลขคำที่ อ. ๑๑๙๙/๒๕๖๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสองและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๕ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ต่อศาลอาญา ความผิดฐานร่วมกันหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ร่วมกันวางเพลิงเผาทรัพย์สินผู้อื่น และนำเข้าสู่อินเทอร์เน็ตซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร กรณีจำเลยทั้งสองร่วมกันวางเพลิงโดยใช้น้ำมันก๊าดราดใส่และจุดไฟเผาพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งประดิษฐานที่บริเวณหน้าเรือนจำกลางคลองเปรม แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อันเป็นทรัพย์สินของหน่วยงานราชการ จนไฟลุกลามไหม้พระบรมฉายาลักษณ์ดังกล่าว พร้อมโครงสร้างไม้และเหล็กและอุปกรณ์ที่ระดับจนได้รับความเสียหาย ภายหลังจากที่จำเลยทั้งสองได้กระทำการดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้นำเข้าและเผยแพร่สู่อินเทอร์เน็ต เป็นภาพที่ไฟกำลังลุกไหม้พระบรมฉายาลักษณ์พร้อมทั้งพิมพ์ข้อความประกอบ โดยเผยแพร่ในบัญชีเฟซบุ๊กซึ่งเป็นการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่เปิดเป็นสาธารณะประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ มาตรา ๘๓ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๒๑๗

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอาญา จำเลยทั้งสองโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ข้อความที่เป็นองค์ประกอบความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินไม่ได้บัญญัติถ้อยคำอันแสดงถึงคุณธรรม

ที่เป็นมูลฐานที่กฎหมายต้องการคุ้มครอง คือ อันตรายต่อประชาชนทั่วไปอย่างชัดเจน โดยบัญญัติแต่เพียงว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น” แต่มีได้บัญญัติว่า “อันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป” บทบัญญัติดังกล่าวไม่มีความแน่นอน เปิดช่องให้เกิดการตีความที่เป็นผลร้ายแก่จำเลยทั้งสอง เนื่องจากบทบัญญัติที่มุ่งหมายจะคุ้มครองทรัพย์สินของบุคคลมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ฐานทำให้เสียทรัพย์อยู่แล้ว ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าการกระทำเช่นใดจะเป็นความผิดกฎหมายบทใด ระหว่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ กับมาตรา ๓๕๘ ทั้งเมื่อพิจารณาจากการเผาทรัพย์สินที่เป็นการแสดงออกทางศิลปะหรือการประท้วงเรียกร้องเป็นการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ ยิ่งทำให้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้สัดส่วนและเกินสมควรแก่เหตุ นอกจากนี้บทกำหนดโทษของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ซึ่งกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท สูงเกินกว่ากรณี ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิด เมื่อเทียบกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ซึ่งเป็นการทำลายหรือทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียไปเช่นเดียวกัน กลับกำหนดโทษไว้เพียงจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และยังเป็นความผิดอันยอมความได้อีกด้วย ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ จำเลยทั้งสองขอให้ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลอาญาเห็นว่า จำเลยทั้งสองโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ ซึ่งศาลอาญาจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสองเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่ บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่ศาลอาญาจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อจำเลยทั้งสองโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง แต่ในประเด็นที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ในส่วนนี้ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นที่ขอให้วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๓๔ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายสำหรับการควบคุมพฤติกรรมบุคคล ในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและรักษาความสงบสุขของสมาชิกในสังคม รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงของสังคม โดยกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัย สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ ให้เป็นความผิดและกำหนดโทษ ทางอาญา เพื่อให้รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมาย อันเป็นการปกป้องคุ้มครองสังคม รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิด ทั้งนี้ บุคคลผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษตามกฎหมายอย่างน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของ การกระทำความผิดนั่นเอง

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดีไว้ เป็นสองประเภท คือ ประเภทแรก ความผิดอาญาต่อแผ่นดินหรือความผิดอันยอมความไม่ได้ เป็นความผิดทางอาญาซึ่งนอกจากจะมีผลกระทบต่อตัวผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้น โดยตรงแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องสังคมโดยรวม รัฐจึงต้องเข้ามาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด แม้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้น จะไม่ติดใจเอาความหรือไม่ประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดก็ตาม และประเภทที่สอง ความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ เป็นความผิดทางอาญาที่มีผลกระทบต่อตัวผู้ที่ ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นเป็นหลัก แต่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมไม่มากนัก หากผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้นไม่ติดใจเอาความหรือไม่ประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด รัฐก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนั้น

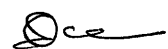
สิ่งที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา คือ บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท”

ในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาเหตุผลตามคำร้องที่มีการยกขึ้นประกอบ คำโต้แย้ง ดังนี้ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ไม่แน่นอน เนื่องจากไม่ได้บัญญัติถ้อยคำว่า “อันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป” อันเป็นคุณธรรมที่เป็นมูลฐานที่กฎหมายต้องการคุ้มครองอย่างชัดเจน และบทบัญญัติที่มุ่งหมายจะคุ้มครองทรัพย์ของบุคคลมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ฐานทำให้เสียทรัพย์อยู่แล้ว ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นความผิดฐานใด ทั้งการเผาทรัพย์ที่เป็นการแสดงออกทางศิลปะหรือการประท้วงเรียกร้อง เป็นการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ ทำให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้สัดส่วนและเกินสมควรแก่เหตุ นอกจากนี้บทกำหนดโทษของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ยังไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเมื่อเทียบกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ และยังเป็นความผิดอันยอมความได้

เห็นว่า ตามหลักนิติธรรม กฎหมายอาญาต้องมีความชัดเจนแน่นอน เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำใดเป็นความผิดและกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นและโดยที่การลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล จึงต้องมีหลักประกันว่าการกระทำใดเป็นความผิดอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ เพื่อให้ประชาชนรู้ว่าการกระทำใดมีความผิดและต้องรับโทษเช่นใด

อย่างไรก็ดี กฎหมายอาญาอาจบัญญัติถ้อยคำเพียงเท่าที่เห็นได้ชัดเจนเพียงพอและอาจต้องอาศัยการตีความตามบริบทของเรื่องโดยบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้นได้ เพราะบางกรณีเป็นการเหลือวิสัยที่กฎหมายจะบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำให้ชัดเจนแน่นอนจนปราศจากการตีความโดยสิ้นเชิง ซึ่งหลักการที่ว่ากฎหมายอาญาต้องมีความชัดเจนแน่นอนนั้นหมายความว่า ชัดเจนแน่นอนพอควรเท่านั้น ไม่ถึงขนาดต้องบัญญัติระบุให้เฉพาะเจาะจงลงไปอย่างละเอียด

หากพิจารณาอย่างผิวเผิน โดยไม่ให้ความสำคัญกับสาระสำคัญและการจัดระบบของบทบัญญัติ กำหนดกลุ่มของการกระทำความผิดในประมวลกฎหมายอาญา อาจทำให้เข้าใจว่าความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นการกระทำความผิดเนื่องจากก่อความเสียหายแก่ทรัพย์สินของบุคคลอื่น ซึ่งการกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติ

เป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ไว้แล้วตั้งความในมาตรา ๓๕๘ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย...” แต่เมื่อพิจารณาการจักระบบตามลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดตามวัตถุประสงค์ที่ประมวลกฎหมายอาญามุ่งหมายจะคุ้มครองแล้ว จะเห็นได้ชัดว่า ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ตามมาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติในลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ซึ่งเริ่มตั้งแต่มาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๓๙ ความผิดในหมวดนี้ถูกจัดเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งแยกต่างหาก จากความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ มาตรา ๓๕๘ ซึ่งถูกจัดอยู่ในลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ อันทำให้เห็นเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๑๗ ว่ามิได้มุ่งที่การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของผู้อื่น ซึ่งมีมาตรา ๓๕๘ บัญญัติให้ความคุ้มครองอยู่แล้ว หากแต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน เนื่องจากการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นโดยพฤติการณ์ของการกระทำความผิดที่อาจก่ออันตรายแก่สาธารณชนได้ กล่าวคือ โดยสภาพมีลักษณะเป็นการกระทำที่เป็น การก่ออันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชนได้โดยง่ายและเกิดความเสียหายสูง เพราะเพลิงอาจไหม้ลุกลามไปอย่างรวดเร็วและไม่มีขอบเขตจำกัด การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานนี้ จึงมิใช่เพียงแต่การเผาทรัพย์อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์เท่านั้น แต่เป็นการกระทำในลักษณะ “วางเพลิง” ซึ่งมีนัยยะสำคัญว่าต้องเป็นการกระทำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสี่ยงที่จะเกิด อันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น กรณีจึงต้องเป็นการเผาทรัพย์ของผู้อื่น ที่ทำให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชนด้วย^๑

ด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองไม่ให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะเป็นสำคัญ ผู้ตรากฎหมายจึงบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ขึ้น ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาวางเพลิงเผาทรัพย์ โดยรู้ว่าทรัพย์นั้นเป็นของผู้อื่นอันเป็นความผิดที่ต้องรับโทษทั้งจำคุกและปรับในอัตราโทษสูง เพื่อให้ได้สัดส่วน กับความร้ายแรงของการกระทำความผิดที่กระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป คือ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท อีกทั้งยังเป็นความผิด อาญาต่อแผ่นดินหรือความผิดอันยอมความไม่ได้ และลงโทษการกระทำที่แม้เป็นเพียงการตระเตรียม การกระทำความผิด^๒ นอกจากนี้ยังได้กำหนดระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิดด้วยราคาทรัพย์ ที่เป็นวัตถุของการกระทำนั้นด้วย หากเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่กฎหมายเห็นว่ามีความสูง เช่น

^๑คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๒๙/๒๕๓๒, ที่ ๖๙๘๔/๒๕๔๙, และที่ ๑๑๙๖๓/๒๕๕๓

^๒ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๙ “ผู้ใดตระเตรียมเพื่อกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๒๑๘ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพยายามกระทำความผิดนั้น ๆ”

เป็นโรงเรียนส่วนบุคคลที่ใช้อยู่อาศัย หรือโรงเรียนสำหรับการใช้ประโยชน์ของสาธารณชน มาตรา ๒๑๘ ก็บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักถึงขั้นประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี แต่ถ้ากระทำต่อทรัพย์ที่มีราคาน้อย และการกระทำนั้นไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น มาตรา ๒๒๓ ก็กำหนดระดับโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^๑

ในส่วนของความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ในลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด ๗ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ มาตรา ๓๕๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย การกระทำจะเป็นความผิดฐานนี้ได้ต่อเมื่อผู้กระทำก่อความเสียหายที่กระทบต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย โดยการกระทำนั้นผู้กระทำมีเจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์นั้น ผู้นั้นกระทำโดยมีเจตนาทำให้เสียทรัพย์ ต้องรับโทษทั้งจำคุกหรือปรับในอัตราโทษต่ำตามสัดส่วนความร้ายแรงของการกระทำความผิด คือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และด้วยเหตุที่เป็นกรกระทำที่มีลักษณะกระทบต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยเท่านั้น ไม่กระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๑ จึงบัญญัติให้ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เป็นความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้^๒

แม้การพิจารณาถ้อยคำที่ใช้ในการกำหนดความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ โดยแยกเฉพาะที่บัญญัติในมาตรา ๒๑๗ อาจทำให้เกิดความไม่แจ้งชัดในวัตถุประสงค์ของการกำหนดฐานความผิดนี้อยู่บ้าง แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในลักษณะ ๖ ที่เชื่อมโยงกันในแต่ละมาตราเป็นภาพรวมแล้วทำให้เห็นได้ชัดว่าคุณธรรมทางกฎหมายหรือประโยชน์ที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง คือ ความปลอดภัยของประชาชน ไม่ใช่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของบุคคล ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้พิจารณาได้ว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่มีกรอบสำหรับการพิจารณาการกระทำที่เป็นความผิดที่แน่นอนเพียงพอ โดยมีบทบัญญัติที่ให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดโทษตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดไว้ด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดี

^๑ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๓ “ความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐ มาตรา ๒๒๑ หรือมาตรา ๒๒๒ นั้น ถ้าทรัพย์ที่เป็นอันตราย หรือที่น่าจะเป็นอันตรายเป็นทรัพย์ที่มีราคาน้อย และการกระทำนั้นไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

^๒ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๑ ที่บัญญัติว่า “ความผิดตามมาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙ เป็นความผิดอันยอมความได้”

ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่าเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามที่รับรองไว้ในบทบัญญัติดังกล่าว ไม่ใช่เสรีภาพโดยสมบูรณ์เด็ดขาดที่ปราศจากข้อจำกัด หากแต่เป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขให้จำกัดได้ เพื่อให้การใช้เสรีภาพแสดงความคิดเห็นของบุคคลอยู่ภายใต้กรอบแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ดังความในตอนท้ายของมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง นั้นเอง ดังความที่ว่า “เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน” กล่าวอีกนัยหนึ่ง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือสุขภาพของประชาชน จึงถูกจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้

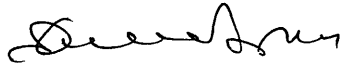
เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับเงื่อนไขแห่งข้อจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นดังที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ รับรองไว้ และแม้รัฐธรรมนูญจะได้บัญญัติรับรองการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล แต่การใช้เสรีภาพของบุคคลเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็นไม่ว่าด้วยการกระทำการใดๆ ย่อมถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการปกป้องคุ้มครองคุณค่าที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้เช่นกัน คือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน ด้วยเหตุนี้การใช้เสรีภาพแสดงความคิดเห็นที่เกินขอบเขตที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้ จึงไม่อาจอ้างความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การใช้เสรีภาพที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ผู้กระทำการดังกล่าวย่อมมีความผิดทางอาญารฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และต้องรับโทษตามกฎหมาย

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ชัดเจนแน่นอนพอควร ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และเมื่อซึ่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายกับผลกระทบจากการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแล้ว การบัญญัติให้การวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นความผิดอาญาและการกำหนดโทษได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป

ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่ขัดต่อหลักการคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

(นายอุดม รัฐอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ